Розділ 3

ЕФЕКТИВНІСТЬ ГАЛУЗЕЙ І ПРОДОВОЛЬЧИХ КОМПЛЕКСІВ

УДК 330.142.2(1-87):338.48

JEL L 830; E 220

ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ВИГЛЯДІ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Я. Янишин, к. е. н.

ORCID ID: 0000-0002-8693-1484

Львівський національний аграрний університет

<https://doi.org/10.31734/economics2019.26.137>

Янишин Я. Залучення іноземних інвестицій у вигляді ревіталізації туристичних об'єктів

Розглянуто суть, зміст і необхідність розвитку ревіталізації туристичних об'єктів, проаналізовано ефективність використання туристичних об'єктів у досліджуваному районі, здійснено оцінку залучення іноземних інвестицій та інвестиційної привабливості туристичної галузі досліджуваного району, обґрунтовані заходи з управління ревіталізацією туристичних об'єктів.

Стратегічними цілями інвестиційної політики в галузі туризму Кам'янка-Бузького району Львівської області повинні бути формування законодавчої бази та забезпечення гарантій інвестиціям у туристичний бізнес, як іноземним, так і внутрішнім; формування сприятливого іміджу району; створення сприятливого інвестиційного клімату; стимулювання припливу капітальних вкладень у реконструкцію і будівництво сучасних туристичних комплексів, санаторіїв, готелів відповідно до міжнародних вимог і стандартів.

Основними завданнями ревіталізації туристичних об'єктів Кам'янка-Бузького району Львівської області мають стати: збереження пам'яток культури; розвиток туристичної інфраструктури на території, охопленій ревіталізацією; розвиток послуг, пов'язаних з обслуговуванням туристичного руху (пункти туристичної інформації, інфраструктура громадського харчування, готельний бізнес); розширення культурної програми.

У результаті проведеного аналізу виявлено низку недоліків, усунення яких лягло в основу розробки заходів з управління ревіталізацією туристичних об'єктів як інструментом залучення іноземних інвестицій. Від запропонованих заходів очікується, що в перспективі ревіталізація туристичних об'єктів у Кам'янка-Бузькому районі Львівської області може стати одним із найважливіших напрямів у розбудові та зміцненні економіки району зокрема та країни загалом (переважно за рахунок залучення іноземних інвестицій), здійснити прорив у її розвитку та реформуванні, підвищенні ділової активності та підтримці вітчизняного підприємництва, а також сприяти розвитку патріотизму та підвищенню культурного рівня населення.

Ключові слова: ревіталізація, туризм, туристичні об'єкти, іноземні інвестиції.

Yanyshyn Ya. Attraction of foreign investment in the form of tourist objects revitalization

The article studies the essence, content, and the need for of development of tourist sites revitalization, analyzes usage of tourist sites efficiency of the studied district, makes assessment of foreign investment attraction and investment attractiveness of the tourism industry of the studied district, argues reasonable measures of control for tourist sites revitalization.

The strategic goals of the tourism investment policy in Kamianka-Buzka district of Lviv region suggest creation of the legal framework and guarantee for the investments in tourism, both foreign and domestic; formation of favorable image of the area; creation of favorable investment climate; stimulation of the inflow of capital investments in the reconstruction and construction of modern tourist complexes, sanatoriums, hotels that meet international requirements and standards.

The main objectives of revitalization of the tourist sites in Kamianka-Buzka district of Lviv region expects preservation of cultural monuments; development of tourist infrastructure in the area under revitalization; development of the services, related to tourist traffic services (tourist information points, catering infrastructure, hotel business); expanding of the cultural agenda.

The analysis has revealed a number of defects. Elimination of those defects secures formation of the basis for development of the measures to control the tourist sites revitalization as a tool of foreign investment attraction. As a result of the proposed measures, it is expected that tourist sites revitalization in Kamianka-Buska district of Lviv region may be one of the most important directions in development and strengthening of the district economy, as well as economy of the whole country (mostly due to foreign investments). It will make a breakthrough in its development and reforming by increasing business activity and support of domestic enterprises, as well as promoting patriotism and rising the cultural level population.

Key words: revitalization, tourism, tourist sites, foreign investment.

Постановка проблеми. На початку ХХІ століття туризм зайняв чільне місце серед найбільш прогресивних і провідних галузей світової економіки. Із кожним роком ця галузь все більше розвивається, адже невпинно зростає кількість людей, яких захоплює культура, природа, національні традиції і звичаї, архітектурна спадщина інших народів. Туризм – це високорентабельна галузь економіка, яка приносить неабиякі доходи для багатьох держав світу, а для деяких є чи не єдиним джерелом прибутку.

У державах, де в економіці відводиться належна увага туризму, одночасно з ним розвивається значна кількість супутніх галузей (готельна, транспортна, харчова тощо), а багато людей знаходять собі місце праці.

Оспівана в багатьох піснях наша мальовнича країна має чималий туристичний потенціал. Це історичні пам'ятки архітектури, різноманітні зони відпочинку, багата флора і фауна, географічне положення. Тут і захоплюючі гори Карпати з їхніми цілющими джерелами, неосяжні степи та неповторні озера. Проте, незважаючи на це, туристичний потенціал України, зокрема її окремих районів, в тому числі Кам'янка-Бузького, характеризується низьким рівнем віддачі. Значна кількість туристичних об'єктів занедбана та напівзруйнована, але кожен із них має надзвичайно цінну й цікаву історію, тому, отримавши «нове життя», у майбутньому вони можуть стати місцем паломництва численних туристів та ефективним інструментом залучення іноземних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками з'явилася низка праць, присвячених різним методам відновлення туристичних об'єктів, зокрема архітектурних пам'яток, проте досі не було звернено належної уваги на сучасний найперспективніший метод – ревіталізацію. Питання ревіталізації висвітлено у працях таких дослідників, як А. Х. Іяшенко, О. В. Мітюк, Ю. Ліханський [1], Б. Доманський, З. Герасимчук [3], О. Колесник [3], Є. Михаловський [8], О. Музиченко, Козловська [9], О. Храпко [12], Я. Янишин [13], Н. Кудла [7], З. Зьово. Однак є ще чимало проблем, які чекають на своїх дослідників.

Постановка завдання. Ми присвятили свій науковий пошук суті, змісту й необхідності розвитку ревіталізації туристичних об'єктів; аналізу ефективності використання туристичних об'єктів у Кам'янка-Бузькому районі Львівської області; оцінці залучення іноземних інвестицій та інвестиційної привабливості туристичної галузі

Кам'янка-Бузького району; окресленню шляхів і напрямів планування та організації ревіталізації туристичних об'єктів для Кам'янка-Бузького району. Отримати науково обґрунтовані висновки допомогло застосування логічного методу пізнання. Теоретичною і методологічною основою дослідження стали наукові праці та публікації вітчизняних і зарубіжних учених, результати власних досліджень, законодавчі та нормативні акти, а також статистичні матеріали (статистичні збірники, щорічники).

Виклад основного матеріалу. Поняття «ревіталізація» (від лат. *Re* – відновлення та *vita* – життя, дослівно: повернення життя) характеризує процеси відновлення, оживлення, відтворення. Її суть полягає у відновленні об'єкта з найменшими змінами архітектурного образу, а також наданні йому нових перспективних можливостей та актуальних функцій.

Багатий та цікавий зарубіжний досвід ревіталізації індустриальних об'єктів і визначення їхнього потенціалу показує, що повторне використання старих, закинутих будівель є доцільним, вигідним, творчо багатогранним і необхідним. Проекти ревіталізації сприяють залученню інвестицій, зокрема іноземних, і приваблюють туристів з усього світу.

Кам'янка-Бузький район Львівської області є промислово розвиненим, про що свідчить наявність провідних підприємств декількох галузей промисловості. Загалом можна стверджувати, що загальний стан Кам'янка-Бузького району є задовільним, має перспективи для подальшого розвитку і ревіталізації. У рейтингу районів Львівщини Кам'янка-Бузький район займає лідируючі позиції.

Зазначимо, для рейтингової оцінки враховувалися такі показники, як економічна ефективність, обсяги інвестицій та будівництва, а також кількість зданого в експлуатацію житла.

Найцікавішими місцями Кам'янка-Бузького району для туристів, як показують дані аналізу, є костел Успіння Богородиці, Кам'янка-Бузька ратуша, будинок Народного дому та церква святого Миколая.

Загалом у Кам'янка-Бузькому районі кількість зареєстрованих туристів має постійну тенденцію до збільшення. Аналіз даних останніх десяти років показав, що найбільше туристів було у 2018 році. Використання туристичних об'єктів у часовому й територіальному аспектах відбувається із низькою інтенсивністю, а тому важливим є питання щодо пошуку засобів, які б змогли

виправити ситуацію в бік покращання та водночас стали сприятливим чинником зростання ефективності використання туристичних об'єктів.

Створений останніми роками ринок туристично-рекреаційних послуг в районі вимагає координації. Незважаючи на величезний туристичний потенціал, район залишається районом із низьким рівнем використання туристичних об'єктів. Необхідними умовами успішного розвитку внутрішнього туризму в Кам'янка-Бузькому районі, так само, як і в'їзного туризму, є формування якісного туристичного продукту, розробка стратегії просування внутрішнього туристичного продукту на українському ринку, відпрацьовані методи рекламно-інформаційної політики, створення системи професійної підготовки персоналу, залучення інвестицій у розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури. Загалом усі ці складові забезпечать конкурентоспроможність туристично-рекреаційної індустрії в Кам'янка-Бузькому районі.

Стратегічною метою розвитку економіки будь-якого району є залучення іноземних інвестицій, суттєве значення в яких мають прямі іноземні інвестиції, що характеризують довгострокову зацікавленість зарубіжних інвесторів у розвитку економічної діяльності в певному районі. Про сприятливий інвестиційний клімат та імідж району свідчить обсяг залучених в економіку інвестицій. За даними Головного управління статистики у Львівській області за 2018 рік, у Кам'янка-Бузький район було залучено 60411,3 тис. дол. США. Найбільші обсяги капітальних інвестицій залучено в ТОВ «СВІСС Крона», ТОВ «Райтекс», ПП «Львів ПАК», ТОВ «Агро ЛВ Лімітед» та індивідуальне житлове будівництво.

Стратегічними цілями інвестиційної політики в галузі туризму Кам'янка-Бузького району повинні бути:

- створення законодавчої бази та забезпечення гарантій інвестиціям у туристичний бізнес, як іноземним, так і внутрішнім;
- формування сприятливого іміджу району;
- створення сприятливого інвестиційного клімату;
- стимулювання припливу капітальних вкладень у реконструкцію і будівництво сучасних туристичних комплексів, санаторіїв, готелів, відповідних до міжнародних вимог і стандартів.

Основними завданнями ревіталізації туристичних об'єктів Кам'янка-Бузького району мають стати:

- збереження пам'яток культури;

- розвиток туристичної інфраструктури на території, охопленій ревіталізацією;

- розвиток послуг, пов'язаних з обслуговуванням туристичного руху (пункти туристичної інформації, інфраструктура громадського харчування, готельний бізнес);

- розширення культурної програми.

Від ревіталізації туристичних об'єктів Кам'янка-Бузького району слід очікувати таких результатів:

- підвищення туристичної та економічної привабливості Кам'янка-Бузького району;

- зростання кількості туристів у Кам'янка-Бузькому районі;

- створення нових суб'єктів підприємницької діяльності в туристичній галузі;

- створення нових робочих місць у туристичній галузі;

- підвищення відчуття локальної самоідентифікації.

Для того, щоб проведення ревіталізації туристичних об'єктів було успішним, необхідно:

- привести місцеві нормативні документи у відповідність до потреб розвитку туризму;

- розробити Програму розвитку туризму для Кам'янка-Бузького району;

- створити організаційні підрозділи, діяльність яких спрямована на розвиток туризму;

- розробити структуру туристичного бренду району;

- просувати ідеї туристичного розвитку району серед жителів і формувати правильний підхід до туристів;

- створити сприятливі умови для туристичних інвестицій;

- сформуванню позитивний імідж проєктів ревіталізації в ЗМІ і серед жителів.

Усіх цих цілей можна досягти за допомогою ревіталізації туристичних об'єктів. Тому ревіталізація туристичних об'єктів у Кам'янка-Бузькому районі може стати одним із найважливіших напрямів у розбудові і зміцненні економіки району зокрема та країни загалом (переважно за рахунок залучення іноземних інвестицій), забезпечити прорив у її розвитку та реформуванні, підвищенні ділової активності та підтримці вітчизняного підприємництва, а також сприяти розвитку патріотизму та зростанню культурного рівня населення.

Висновки. Позитивним є той факт, що серед районів Львівщини Кам'янка-Бузький район займає лідируючі позиції у декількох напрямках, зокрема за економічною ефективністю діяльності,

обсягом інвестицій та будівництва, а також за кількістю зданого в експлуатацію житла. Дослідивши наявність туристичних об'єктів у Кам'янка-Бузькому районі, можна стверджувати про його достатню забезпеченість інфраструктурними об'єктами для розвитку туристичної галузі, однак результати соціального опитування показують низьку інтенсивність їхнього використання.

Отже, одним з ефективних способів підвищення інвестиційної привабливості Кам'янка-Бузького району є ревіталізація туристичних об'єктів. Ревіталізацію туристичних об'єктів Кам'янка-Бузького району необхідно проводити у два етапи, а саме:

– етап I – 2017–2022 рр. – підвищення рівня ідентичності Кам'янка-Бузького району як перспективного туристичного центру Львівської області.

– етап II – 2022–2027 рр. – підвищення інвестиційної привабливості району.

Бібліографічний список

1. Анализ процесса ревитализации промышленных зданий на примере объектов в Испании. URL: http://www.rusnauka.com/34_VPEK_2012/Stroitelstvo/1_121228.doc.htm (дата обращения: 12.07.2019).
2. Банько В. Г. Охорона праці в туристському комплексі. Київ: КНТ, 2010. 232 с.
3. Герасимчук З. В., Матвійчук Л. Ю. Теоретико-методологічні засади раціонального використання та охорони туристичних ресурсів. *Державне управління*. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. С. 102–109.
4. Колесник О. О. Оцінка інвестиційного забезпечення розвитку туризму в Україні. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/kolesnyk6.htm (дата звернення: 20.07.2019).
5. Кудла Н. Є. Вплив елементів інфраструктури на вибір місця сільського відпочинку. *Аграрна економіка*. 2012. Т. 5, № 1–2. С. 160–164.
6. Кудла Н. Є. Розвиток сільського туризму Карпатського регіону (за матеріалами опитування депутатів місцевих рад). *Аграрна економіка*. 2013. Т. 6, № 1–2. С. 40–46.
7. Музиченко-Козловська О. В. Економічне оцінювання та регулювання туристичної привабливості території: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Львів, 2007. 21 с.
8. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 12.07.2019).
9. Офіційний сайт Кам'янка-Бузької РДА. URL: kambyzrda.com.ua (дата звернення: 12.07.2019).
10. Храпко О. Проблеми формування інвестиційної політики в галузі туризму URL: <http://intkonf.org> (дата звернення: 20.07.2019).
11. Янишин Я. С. Аналіз ринку туристичних послуг у місті Львові та основні шляхи його розвитку. *Аграрна економіка*. 2016. Т. 9, № 1–2. С. 63–68.

Стаття надійшла 10.08.2019